

Avança la geografia dels Països Catalans

La primera

Posant en circulació el volum quatre –ja n'han sortit, de moment, l'u i el dos–, dedicat a les ciutats, Enciclopèdia Catalana és a punt de creuar l'equador de l'edició de *Geografia dels Països Catalans*. Al mes de novembre començarà a distribuir el volum sis, dedicat a la indústria i l'agricultura.

Després d'haver posat en marxa la *Gran Geografia Comarcal* de Catalunya, Enciclopèdia Catalana engegava la primera geografia general dels Països Catalans, la primera que s'atrevia, en set volums a explicar, descriure i fins i tot dilucidar les peculiaritats de la geografia física i humana dels Països Catalans.

A banda la seva excepcionalitat implícita, pel fet de ser la primera, aquesta geografia té la voluntat de ser una obra enciclopèdica diferent. Així, tot i que el criteri principal ha estat la rigorositat científica, també la presentació i l'estètica han estat preocupacions bàsiques en l'edició. Per això mateix el 50% de la superfície impresa és dedicada a fotografia i gràfics. La llegibilitat i l'amenitat també han presidit la confecció del contingut. L'estil, ha volgut ser com menys enfarfat, millor, i s'han evitat al màxim les llistes de xifres i nombres. Un altre dels ingredients inclosos en cada volum ha estat un apartat literari que aplega diversos textos i autors que en les seves obres han parlat dels rius, els paisatges i els comportaments dels habitants dels Països Catalans. Potser per primera vegada, la idea de Països Catalans es vol vendre utilitzant bellesa i intel·ligència.

Carles Carreras i Verdaguier, director de *Geografia General dels Països Catalans*. ARXIU

ANTECEDENTS

Els autors de la geografia, tot i que s'han enfrontat amb una obra inèdita al país, es consideren deutors del que constitueixen les primeres aproximacions a l'estudi d'aspectes geogràfics –físics, econòmics i humans– dels Països Catalans.

Així, entre altres precedents, citen les obres de Muntaner i Pascual sobre l'estructura econòmica del territori de parla catalana, publicat per l'editorial Barcino al 1963. Un altre precedent assenyalat, el constitueix el dietari Rella, de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, en què sortien periòdicament estadístiques comarcals dins l'àmbit dels Països Catalans. Tal com assenyalen al pròleg del primer vo-

lum, els autors consideren un precedent important de l'obra les Trobades de Ciències Humanes i Socials sobre els Països Catalans que tenien lloc a Perpinyà i Palma de Mallorca, i que més tard es varen reconvertir en alguns àmbits del Congrés de Cultura Catalana. Un dels fruits més importants de les Trobades fou el debat sobre els Països Catalans, un llibre que l'any 1977 varen publicar diverses editorials. Però a banda textos sobre els aspectes més polèmics de la geografia, els antecedents més sòlids, els trobem en els estudis i llibres que parlen d'aspectes físics. En aquest camp ja fou publicat en 1979 un recull de treballs de geòlegs, geògrafs, físics i naturalistes sota el títol de *Geografia Física dels Països Catalans*.

ELS AUTORS

Un equip centralitzat, però dispers. Amb aquesta premissa, Enciclopèdia Catalana va buscar els autors. Les universitats de Barcelona, Palma i València són els tres pilars que aguanten l'obra en general, però la iniciativa va sorgir a Barcelona. El director de l'obra, Carles Carreras, és un antic col·laborador d'Enciclopèdia Catalana i un expert en direcció de grans obres de geografia de caire divulgatiu, com ara *Geografia Universal* de Gallach i *Geografia de Espanya* a la mateixa editorial Gallach. Carreras, a més de col·laborar en el 16è volum de la Geografia Comarcal de Catalunya ha estat un gran divulgador dels Països Catalans, tant des de la Universitat com a través d'articles i reculls a la *Gran Enciclopèdia Catalana* i a *Encyclopedia of World Cultures*. Immediatament després de la figura de Carreras, per a l'edició de la geografia ha estat fonamental l'elecció dels dos sots-directors. Joan Romero, catedràtic de la Universitat de València, i Pere Salvà, catedràtic de la Universitat de les Illes Balears.

Xènia Bussé

El penyal d'Ifac. L'obra inclou un gran nombre de fotografies. JORDI VIDAL